

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Viator Christianvs Recta Ac Regia in coelum Via tendens

Soliloquium Animæ. Vallis Liliorum. De Tribus Tabernaculis. Gemitus & suspiria animæ pœnitentis, seu de Vera Compunctione Cordis. Cohortatio ad Spiritualem profectum

Thomas <von Kempen>

Coloniae Agrippinae, 1682

Thomæ A Kempis. Canonici Regularis Ordinis S. Augustini, De Tribvs Tabernacvlis Aureus Libellus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53320](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53320)

THOMÆ A KEMPIS,

CANONICI REGULARIS

Ordinis S. AUGUSTINI,

DE TRIBVS

TABERNACVLIS

Aureus Libellus,

LECTORI.

In his tribus tabernaculis, castra tenent tres militares virtutes. In primo Paupertas, in secundo Humilitas, in tertio Patientia de quibus tria sunt Capita.

De Tabernaculo Paupertatis.

CAPUT I.

De varia probatione Electorum.

S. E St scriptum in Propheta: Patientia pauperum non peribit in finem. Magna est, Domine Deus meus, patientia servorum tuorum. Et hæc est victoria eorum, qui cuncta superant adversa in hoc mundo. Dixisti enim: In patientia vestra possidebitis animas vestras. Psal. 9. Luca 21.

Tu multipliciter nos probas et undique tribulationibus nos circumcingis, nunc foris, nunc intus, nunc apertis, nunc occultis nos examinas tentationibus: ita ut in nobis nihil sit, quod Varie probat nos Deus: Vv 3 per

per tentationis ignem non transeat.

Vis nos in omnibus tentare, in multis angustiare: ut in omnibus probati, & ex multis miseriis liberati, gratias multas tuæ referamus misericordiæ & bonitati.

Idque
nobis u-
tile.

Hoc placitum est, visumque bonum in conspectu tuo, & utile ad profectum nostrum. Si tu Domine Deus noster pro nobis, quis contra nos?

Psal. 22.

Sequar ergo te Domine, quocumque ieris, dummodo mihi dux in via tu fueris. Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

Confitebor tamen adversum me injustitiam meam Domino, & infirma mea non abscondam: si fortè à bono medico, consolationis fomenta percipiam.

2. Vide Domine paupertatem & infirmitatem meam, attende quæ dico, tibi enim revelavi causam meam.

Etsi nos
pacem &
quietem
malimus.

En desidero requiem, & tu iungis mihi laborem. Anheo ad sublimia, tu autem proponis humilia. quero deliciarum copiam,

sed tu suades paupertatis ino-
piam.

Estne, Domine Deus meus
istud consilium & verbum tuum?

D. Utique?

S. Et quomodo coarctor, ut
perficiatur in me?

D. Dilige me, & non angu-
stiaberis in te. Facile est in igne
charitatis consumi omnem an-
gustiam paupertatis.

Dulce est amanti compaupe-
rari filio Dei. Leve est omne o-
nus, quod charitas tolerare ju-
bet. Nec erit cuiquam labor du-
rus, qui charitatis pane fuerit
confortatus.

Dura
pauper-
tas, sed
levem fa-
cit chari-
tas.

S. Bene locutus es Domine,
fiat quæso sicut dixisti. Qui de-
disti consilium, fer & auxilium.
Efficiatur totum suave, quic-
quid videtur carni grave; & onus
leve, quod jam ante videbatur
importabile.

Exultet caro mea in Deo vi-
vo, & spiritus meus in Deo salu-
tari suo. *Quàm bonus Israel Psal. 17.*
Deus his, qui recto sunt corde!

Diligam te Domine virtus Item
mea, firmamentum meum, & re. Christi

auxilium
& exem-
plum.

gium meum. Diligam etiam sanctam Paupertatem, Humilitatem & Patientiam, sequendo viam tuam & Sanctorum tuorum.

Habebo a modo Paupertatem pro divitiis, Humilitatem pro gloria, Patientiam pro requie.

Ioan. 6,

Sit mihi de his cura, & placeant quaecunque spiritus requirit, quia *caro non prodest quicquam.*

Delecter in his sicut in omnibus divitiis, & pes superborum divitum, atque suaviter viventium, non moveat me.

Abac. 3.

Cadent enim ipsi, cum venerit dies illorum, & finis eorum sine honore. Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Jesu meo: qui factus est mihi exemplum paupertatis, humilitatis & patientiae.

CAP. II. *De tribus Tabernaculis, Christi, Moysis, & Heliae, seu trium virtutum, Humilitatis, Patientiae, Paupertatis.*

CONsiderans ergo praedictas virtutes, in te Domine, & in qui-

quibusdam servis tuis, inuenio te super omnia humilem; Moysen verò seruum tuum valde mansuetum, & Heliam multum pauperem.

Num. 12.
3. Reg. 17.

Recordor quoque illos tecum in monte aliquando apparuisse, & qualiter Petrus ait: Domine, si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, & Helia unum.

Matt. 17.

Tria tabernacula tribus virtutibus, & totidem inhabitatoribus assignata.

Secundum quem modum, prædictas virtutes quasi tria tabernacula aspicio, in quibus habitare desidero.

Si dixero, quòd Dominus meus habitaverit in tabernaculo humilitatis, quid convenientius?

Discite (inquis) à me, quia mitis sum, & humilis corde.

Matt. 11.

Igitur tabernaculum tuum Domine Humilitas est, in quo vere Spiritus sanctus requiescit.

Christo quasi humilitas;

Unde scriptum est: Super quem requiescam, nisi super humilem & quietum, & timentem sermones meos?

Isaia 66.

Moyses verò quale tabernaculum habuit? Si mansuetudinem ejus considerauero, non dubium

Moysi patientia;

quin erit *Patientia*. Erat enim (Scriptura testante) *Moyſes* vir mitiſſimus ſuper omnes homines qui morabantur in terra. Hoc tabernaculum factum eſt ſecundum exemplar, quod in monte monſtratum eſt, ubi Dominus ait: *Beati mites, quoniam ipſi poſſidebunt terram.*

Matt. 5.

**Heliae
paupertas.**

Helias jam venit: ſed eamus & videamus, ubi habitaret quod ſi paupertatem & abſtinentiam illius inſpexero, *Paupertas* utique reſpondebit; Quia ego ſum.

*3. Reg. 17.
c. 19.*

Habitavit in tabernaculo paupertatis, magnus ille Helias propheta. Teſtantur corvi, qui eum paſcebant: ſpelunca, in qua latebat: aſperitas veſtium, quæ eum tegebat: & Angelus Domini, qui ſub cineribus panem & aquam illi miniſtrabat.

Quàm jucundum morari in his tabernaculis.

2. Quàm bonum eſt nos hic eſſe, & quàm jucundum in his tabernaculis habitare? O ſi merear inter ſanctorum tuorum numerum, unus de minimis inveniri, ut locum inveniam in domo tua: & cum defecerit virtus mea, illi me recipiant in tabernacula ſua!

Quàm

Quam felix etiam essem, si inter tam preciosissima tabernacula, vel parvulum unum mihi ædificare possem: ut dignaretur ad me venire Dominus Deus, & mansionem facere!

Scio enim, quod libenter habitat in his virtutibus Dominus & rex virtutum.

Nunc igitur loquere Domine ad servum tuum, quia audit servus tuus; & ostende mihi secundum multitudinem misericordiarum tuarum, sanctitatem *Paupertatis*, gratiam *Humilitatis*, & fortitudinem *Patientie*.

CAP. III. *Paupertatis religiosæ commendatio.*

D. Quoniam in verbis meis quæris consolari, & in his tribus virtutibus optas erudiri, libenter faciam quod precaris.

2. Sed de *Paupertate*, quæ initium harum videtur, sermo incipiendus est. Beatissima *Paupertas*, quæ specialem apud me obtinet sanctitatis locum, in tuo cor-

Paupertas Christo singulariter amata.

de utinam altius imprimatur. Audivi enim gemitum tuum, quomodo anxius sis in paupertate, sed displicuit mihi. Non est hæc res bona, quam audio de te,

3. Nonne est ista, quam elegi, & signata in thesauris meis? Surge, & transi cum pastoribus usque Bethleem; & vide hoc Verbum, quod caro factum est, quod Dominus ostendit tibi, & cognosce an ibi paupertas defuit.

Luca 1.

Vide paupertatem meam, & comparatione ejus, satis modica tua paupertas, aut etiam nulla erit. Magnum itaque chaos positum est inter meam & tuamque paupertatem.

1. Cor. 8.

Nam ipse cum dives essem, nulliusque egerem, pauper & exul in mundo fieri. & hoc propter te, non erubui. Tu verò, qui pauper es & nudus, qui nihil in hunc mundum tulisti, nonne istud attendere debuisti?

Jam cesset querela tua. Sufficere credo ad consolationem tuam, si meæ paupertatis magnitudinem intentius aspexeris.

Epulari autem & gaudere,
non

non modò, sed in futuro debes. Ibi enim edent pauperes, & saturabuntur, & laudabunt me omnes, qui exquisierint me in sancta paupertate.

Non est fervorum Dei de presentibus lætari bonis, & mundi conformari pompis, sed despectis ejus deliciis, ad paupertatis meae delicias confugere.

Verum paupertas ac humilitas mea his cordibus deliciae sunt quibus divitiæ terrenæ viluerunt.

An fortè cum divite vis indui purpura & bysso, & quotidie splendide epulari? Vide ne contingat tibi cum illo in inferno æternaliter cruciari. Hoc est autem judicium meum, qui opera illorum sequuntur illos.

4. Unum jam superest, ut penuriam patienter amodo feras, aut de numero pauperum meorum non eris.

Viam pauperibus speciosam ostendi, laborantibus & pulsantibus portam aperui; humilibus regni januam patefeci, & dives non transibit per eam. Vis videre intrantem? Aperi oculos tuos, & vide.

V v z Fa-

Servorum Dei non est frui bonis presentibus, sed futuris.

Luca 16. Ne cum forte divitis epulonis, etiam mors obveniat.

Potius
nunc eli-
ge sortem
Lazari.

Factum est autem, ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahae. Jucundane visio?

S. Jucunda utique, & omnino desiderabilis. Et quomodo huc ascendere potuit? Et quis est, qui eum sequi possit?

D. Memento fili, quod Lazarus iste fuit ulceribus & miserris plenus, qui esuriens & sitiens ante januas divitis jacuit. Et qui tanta pro nomine meo pertulit, nonne intrare in gaudium meum dignus fuit?

Cui pau-
pertas si-
num A-
brahae
patefe-
cit,

Imitare eum, si vis; Si enim mihi placita erat anima illius, unde hoc, nisi quia placuit prius paupertas & patientia ejus? Vade, & tu fac similiter.

Amen dico tibi, nisi conversus fueris, & factus sicut Lazarus iste, aut unus e pauperibus meis, non poteris ab Angelis suscipi in caelis.

Nemo intrabit, nisi mundus fuerit. Et si immundus fuerit, purgabit eum Pater meus in camino paupertatis, & aqua tentationis expiabit eum, & sic munda-

da

datus, post mortis occasum ad castra Sanctorum revertetur.

S. Intellexisti hæc omnia?

S. Etiam Domine.

D. Et nunc quid dicam? Venit hora, & nunc est, ut multi hanc sanam doctrinam non suscipiant; sed unusquisque, quod sibi placitum & delectabile videtur, hoc magis impleat. Tu verò non ita didicisti Jesum Christum, ante cujus oculos paupertas ejus præscripta est.

Audi tamen rursus, quæ loquar tibi. Familiaris amica mea Paupertas, quam in terris multipliciter dilexi, & astringi, meisque commendare amicis disposui; sic à multis aliena facta est, ut vix locus sit, quo pes ejus requiescat.

Et si interdum videtur apud quosdam morari, statim cū grossiora quæque & abjectiora eam viderint diligere, timore quodam exterriti, aut desiderio melioris edulii dicunt: Recede à nobis, viâ scientiarum tuarum nolumus, contraria enim es desideriis nostris, viâ tuâ viâ difficiles, & calles tui durissimi. Quare venisti

Ea nunc
passim in
visa.

Et licet
nomine
tenus re-
cipiatur;
re ipsa ta-
men exu-
lare co-
gitur.

ad

ad nos ? An ideo, ut occideres nos, & pecora nostra ? Pecora carnem suam vocant.

6 Ecce paupertas, quid isti dicunt, & quantum tibi detrahunt. Sed scio, quia nihil mali disposuisti contra eos, sed in iustificatione mea ad curanda vulnera peccatorum eorum, ad nutriendum quoque si quas habuerunt virtutes, ad illos accessisti.

Longe aliter sentiebat Sathanus ille, qui dicebat: *Parasti in conspectu meo mensam ad ver-*

Psal. 67. sus eos, qui tributant me. Parasti in dulcedine tua pauperi Deus.

Psal. 85. Et iterum lætus psallebat: Quoniam inops & pauper sum ego.

Psal. 87. Et: Pauper & inops laudabunt nomen tuum.

Verumtamen paupertas (amica mea) noli contristari. Non enim te abjecerunt, sed me. Qui enim te spernit, me spernit: & qui te recipit, me suscipit. Scio, quod non ab omnibus diligeris: taceo, quod interdum cum indignatione effugaris.

Omnia hæc faciunt tibi, quia non noverunt te, nec quanti sis me-

meriti apud me. Tu verò ne timeas, quia ego sum, qui elegi te. Emite, & cunctis opibus pretiosiore, cunctisque deliciis suavio- rem existimavi te. Ab infantia mea exquisivi te, & usque ad senectam & senium non recessi à te.

CAP. IV. *Paupertatis commendatio ab exemplo Christi, & Sanctorum.*

O Vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est talis paupertas sicut paupertas mea! Filix Sion, occurre modo, & videte regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum mater sua: quomodo eum reclinavit in præsepio, qui semper erat in Patris imperio: quomodo pannis eum involvit, qui cælum & terram palmo concludit.

Videte pannos meos & linteola mea, quibus adhuc puer involutus sum, & mihi similem si vidistis, venite & arguite me & paupertatem meam.

Christus
quantus
fuerit in
omni vita
cultor &
amator
pauper-
tatis: pa-
ter

LUCA I.

In nativi-
tate:

Ecce

Ecce signum, quod ostendit vobis, quod annunciatum est ab Angelis, apparuit in terris, per Mariam virginem impletum est, ut vidistis.

Isaia 9.

Usquequo parvuli non diligitis paupertatem, cum parvulus natus sit vobis, & parvulus datus sit vobis?

Sed divitibus videtur hæc stultitia, & superbis ignominia; mihi tamen & omnibus electis meis sapientia est atque gloria.

In jejunio 40, dierum. Matt. 4.

Considera (quæso) & alia facta mea. Jejunavi quadraginta diebus & quadraginta noctibus, nihil manducans in illis, postea verò esurii. Vide, quid feci.

Hoc erat jejunium meum, quod elegi, quod opere complavi. Quis enim laborem hunc recompensare poterit? Et quis est, qui vel in modico me imitari gestit? Quisquis illè est, dilectus mihi est.

In siti & postulatione aquæ à Samaritana; Ioan. 4.

Fatigatus ex itinere super puteum sedi, & à muliere Samaritana aquam petii, & dixi: *Da mihi bibere.* Ecce, aquam ad potandum petii, qui hominibus vina dare

TABERNACULIS. 70F
dare consuevi, & aquam in vi-
num olim mutavi.

Discipuli autem mei abierunt
in civitatem, ut cibos emerent, &
revertentes dicebant: *Rabbi mā-*
duca. Tanquam necessitatem *Ioan. 4.*
patientis hęc mihi ministrabant,
ut paupertas probaretur in me,
& multa necessitas, quam pro sa-
lute hominum suscepi, nota fie-
ret. Et nunc si diligis, sequere
me, quia majora his tibi demon-
strabo.

En pauper & nudus, tandem
in cruce sum suspensus. In omni
etiam vita mea parum videbar
habere; jam cunctis ablati, solus *Matt. 27*
& nudus in cruce figor. *In cruci-*
fixione.

Quis me pauperior, qui omni
solatio humano destituor?

Hęc in corde tuo scribere de-
bes, & intente cogitare, quia ad
amorem sanctę paupertatis pos-
sunt te accendere.

Ecce paupertas (amica mea)
quibus verbis & exemplis te ma-
gnificavi; & nunc iterum cui affi-
milabo te amica mea? Similis es
hominibus gaudentibus in Spiri-
tu sancto, & dicentibus: *Tan-*
quanta

2. Cor. 6. *quam nihil habentes, & omnia possidentes : ut egentes, multos*
 1. Cor. 4. *autem locupletantes. Nos infirmi, nos ignobiles propter Christum: omnia arbitramur ut stercora, ut Christum lucrifaciamus. Quam apta similitudo, & & utinam in multis mihi annuncietur talis æmulatio.*

S. Franciscus magnus paupertatis cultor;

2. Recordor jam pauperis servi mei Francisci, qui paupertatem summe dilexit. Vere fidelis, & multum fidelis iste servus meus, qui sic illam diligebat, ut ex cordis affectu dominam suam vocaret. Et cum dilexisset eam, etiam usque in finem vitæ suæ dilexit.

Ideoque in regno meo mecum tripudiat, quia prius in mundo cum sancta paupertate commercium faciens, lætus erat. Unde etiam illi occurrens, dignanter & dulciter eam in hæc verba salutabat : Beneveniat domina mea paupertas, castitas & obedientia.

Ista scilicet paupertas, & duæ prædictæ sorores ejus, sunt præcipua vota religionis. Hæc de humili dixi Francisco,

3. Sed & de alijs Sanctis vis forsan tibi quædam breviter apponi, quorum paupertas toti orbi refulget.

Nosti Martinum virum sanctissimum, qui ob singularem devotionem paupertatis, *Martinus pauper & modicus* meruit appellari.

S. quoque
Martinus
Episcopus.

Nec hoc videatur tibi despectum, quia in paupertate fuit, & est Sanctorum gaudium. Hinc in ejus laudem sublimiter decantatur: *Martinus Abrahæ senus letus excipitur; Martinus hic pauper & modicus, cælum dives ingreditur, hymnis cælestibus honoratur.*

Si tibi amarum videtur, *pauper & modicus*, dulcescat interim cælestis regni introitus.

Proponam & alium civem fidelissimum, sanctæ paupertatis amatorem. Hic est beatissimus præsul Augustinus, doctor magnificus, de quo ita canit Clericorum chorus: *Testamentum nullum fecit; quia unde faceret pauper Christi non habuit. Et tursus in hymno; Amatorem*

Item S.
Augustinus
Episcopus &
doctor
Ecclesiæ.

par.

paupertatis, te collaudant pauperes, &c.

Hi sunt Pontifices almi, pauperes spiritu, pauperes rebus, sed meritis locupletes & clari virtutibus.

Plures adhuc potuiffem testes paupertatis adducere, sed hæc breviter sufficiant, ne te onerare videar.

Alii sancti paupertatis amatores,

4. S. Cur ita loquitur Dominus meus, Non enim attædior audire, quæcunque digneur magister & Dominus meus servo suo dicere.

Ostende mihi alios, & sufficit mihi. Qui sunt isti, & quæ nomina eorum?

D. Illi sunt electi amici mei, in eremo olim conversantes Patres antiqui, Paulus, Antonius, Macarius, Pachomius, Arsenius, & Romæ quondam Alexius, atque Joannes Eleemosynarius, dilectus frater Martyrius, & pauper ille Servulus; quorum meminit sanctus Papa Gregorius.

Horum conversatio cunctis est vivendi speculû, & eleemosynas eorum narrabit omnis Ecclesia sanctorum. In

In his lucebat humilitas, gaudebat paupertas, triumphabat patientia.

Sed & sanctissimam Elizabeth viduam, quam reticere nolui in exemplum amandæ paupertatis tibi commendo. Cujus vitam & mores frequenter, rogo, inspicias, ut amore virtutum ejus, ad veram perfectionem accendaris; & totus in amore cœlestium illius exemplo te erige; ut despectis mundi delectamentis, verus pauper spiritu effici possis.

S. Eliza.
bethæ
Hungari-
cæ pau-
pertas.

Jam ad propositum ordinem sermo redeat, & omnis pauper pro nomine Christi diligenter auscultet. Multa habeo de vobis divitibus dicere & judicare, sed vos non recipitis me.

5. Vobis dico pauperibus, audite me, quoniam estis ex ovibus meis. *Nolite timere pusillus grex, quia placuit Patri meo dare vobis regnum.* Pauperem quidem vitam hic geritis, sed multa bona habebitis, si me in paupertate dilexeritis. Si diligeretis me, gauderetis utique, quia ad evan-

Luce 12.

Isaia 6.

Pauper-
tas caret
bonis
terre-
nis, sed

abundat
coelesti-
bus.

gelizandum pauperibus missus
sum in mundum.

Cum essem in mundo, dile-
xi paupertatem; divitias vero
habere nolui, quia non sunt ex
Patre, sed de mundo.

1. Tim. 6.

Qui enim volunt divites fieri
in hoc seculo, incidunt in laqueum
diaboli, & in varia desideria
cordis, & difficile intrabunt in
regnum caelorum.

Matt. 19.

Non est autem regnum meum
de hoc mundo. Si ex hoc mundo
fuisset regnum meum, ministri
utique mei deservissent mihi, &
magno comitatu mihi assistissent.

Ioan. 18.

Nunc autem regnum meum non
est hinc, sed factus sum servus &

Matt. 20.

minister totius mundi. *Non enim
veni ministrari, sed ministrare,
& dare animam meam in re-
demptionem pro multis.*

Inclinate ergo pauperes mei
aurem vestram in verba oris mei,
& discite a me, quia in paupertate
vos praecessi.

Sat dives,
qui cum
Christo
pauper

Sufficiat vobis paupertas ve-
stra, ut divitiae computentur;
Gaudete & exultate cum ea, quia
merces vestra multa est in caelo.

Non

Non turbetur cor vestrum, neque formidet, quia ego sum, qui loquor vobis.

Viriliter agite, & confortamini omnes, qui amicitiam cum sancta paupertate conjungere statuistis. Permanete cum ea, & ero vobiscum.

Nolite lugere neque contristari, quia divitias non habetis, sed lætamini in Domino Deo vestro, quia eas contempstis, & pauperes Christi facti estis.

6. O sancta & laudabilis paupertas, quibus te laudibus efferram! quomodo te appellabo, & quibus modis te amicis meis recommendabo? O quam mirabile exemplum ostendi cunctis fratribus egentibus propter me, quando inops & pauper factus sum propter illos?

Qui ex
divite
pro nobis
factus e-
genus.

CAP. V. *Paupertatis cum Humilitate cognatio & connexio.*

Sed timeo adhuc satis, quòd speregrina sis in multorum cordibus. Veni proinde, quia

mittam te ad quandam famulam
mihi notissimam.

Peregrinare parvo tempore
apud illam, donec veniat tempus
visitationis tuæ. In die visitatio-
nis tuæ eris gloriosa & sublimis;
nec vocaberis tunc desolata, sed
dilecta mea; & eris corona glo-
riæ, & diadema in manu Dei tui.
Tunc fulgebis sicut sol in regno
Patris mei, & pulchra eris ut luna
in conspectu meo.

Interim tamen multa pro no-
mine meo oportet te pati, & per
multas tribulationes intrare re-
gnum cælorum. Noli tamen in
hoc deficere, quia tecum sum in
tribulatione; eripiam te, & glori-
ficabo te.

Pauper-
tas ad
humilita-
tem mit-
titur.

2. Perge proinde, secundam
meum consilium, ad locum quem
monstraverō tibi. Scio, quod De-
mina loci illius te libenter pro-
pter nomen meum gaudenterque
suscipiet. Jam mihi de illa per
fervum quendam famosissimum
intimatum est, quoniam tibi san-
cta conversatio eius per omnia
congruit. Unde nec ipsa sine te
perfecta esse, aut diu sola non

pe-

TABERNACULIS. 709
potest consistere. Surge dilecta
amica mea *Paupertas*, & veni.

Paupertas. Domine quo va-
dam, & quomodo possum viam
scire?

D. Per me, inquam, transibis,
& mox habitationem illius attin-
ges. Ego enim sum via.

Ioan. 14.

Paupertas. Et quod nomen
est hujus tam sanctæ famulæ, de
qua tanta bona audio, Domine?
Indica mihi, ut audito nomine
exurgam, & transeam cum festi-
natione Et cum pervenero ad il-
lam, salutabo eam, & dicam: Be-
nedicta filia tu à Domino. gaude
& lætare filia Sion, quia ad te me
misit Dominus.

3. D. Quid tu, ô *Paupertas*,
interrogas de nomine? Magnum
est enim nomen ejus apud me, &
apud servos meos præclarum
valde. Ipsa vocatur *Humilitas*.

Sanctitas & virtus ejus, Ange-
lis & hominibus venerabilis est.
Pro hac scriptum est de te: Bonis
mentibus, paupertas solet esse
custos humilitatis. Ecce *Pauper-*
tas, ecce hæc est, de qua dixi tibi.

Pauper-
tas humi-
litis
custos.

Hæc est *Noemi* illa, pulchra *Ruth. 1.*

X x a

est

710 DE TRIBUS

est, & amica mea est. Sicut te ab initio dilexi, ita & hanc diligo. Custodi hanc humilitatem, quã maximè in Sanctis meis diligo.

Nolo, ut derelinquas eam: nam si recte perpendere velis, similiorem tui in omni terra non invenies, apud quam securius, diutiusque morari possis.

Omnes te relinquunt, omnes despiciunt, sed humilitas vera te in domum suam introducit. Cognatæ enim estis, idcirco simul habitare debetis.

Non est beatificanda illa paupertas, quæ humilitatem nescit: neque Deo placita humilitas, quæ paupertatem despicit.

Sit igitur vobis cor unum & anima una in Deo; nec dicatis vobis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia, victus, vestis, & omnia, quæ ad hujus vitæ pertinent necessaria. Siquidem *Paupertas* vestis tua interdum videtur vilis & inculta, sed propter hoc à domina *Humilitate* non abjiceris.

Credo firmiter, quòd his exterioribus innotescas, qualis a-

pu
er
fo
b
v
t
fi
a
t
t
fi
I
c
n
e
f
a
f
c
l
v
t

Ambæ
cognatæ
virtutes.

sibique
conjun-
ctissimæ.

TABERNACULIS, 711

puer me sis intus, dummodo non erubescas.

De vilibus indumentis erubescere, signum est latentis superbiæ; & de his gloriam quærere, vitium hypocrisis. Calcei tui veteres sunt, nonnunquam & confectos vidi; sed *Humilitas* in his ambulare non veretur, quia multi Sanctorum nudis pedibus transierunt.

Unde apertissime legitur in *Isaia* propheta, quia dixit ad eum Dominus: *Vade, & solve saccum de lumbis tuis, & calceamenta tua tolle de pedibus tuis: & fecit sic vadens nudus & discalceatus.* Ecce testis idoneus, ad probandum veritatem rei.

Mensa tua, ô bona *Paupertas* simplicibus cibis tantumque necessariis contenta est; humilitas huic interesse sobrietatis convivio vult pro nomine meo libentissime.

Paupertas. Scio, abundare, & penuriam pati; ubique & in omnibus instructa sum. Omnia possum in eo, qui me confortat.

4. Scire tamen etiam debet

X x 3

quis-

Non abhorrent a vilibus indumentis;

Isaia 20.

Nec cibis simplicibus.

Phil, 4.

quisquis hæc verba legerit, quod infirmis & debilibus *Paupertas* condescendere misericorditer novit: sed fortioribus hæc ardua proponit, ut habeant semper, quo crescant.

Non fugiunt du-
ros labo-
res & su-
dore.

1. Cor. 11.

Hinc est, quod ipsa laboribus & fatigationibus sæpè insistit, nec panem suum otiosa comedit, ut Apostoli verba complere possit, qui dicit: *Nulli onerosus fui, sed in fatigatione die & nocte panem otiose non comedi, & multa confimilia.*

Psal. 72.

Humilitas autem collaborans *Paupertati* de quibusdam per Prophetam conqueritur: quia in laboribus hominum non sunt, & cum hominibus non flagellabuntur; ideo (inquit) tenuit eos *superbia*. Et in Evangelio, dum alio videret in foro stantes otiosos, increpat illos dicens: *Quid hic statis tota die otiosi? Ite & vos in vineam meam, & quod justum fuerit, dabo vobis.*

Matt. 20

Nec strati-
duriciem.

Paupertas in stratis indispositis, aut interdum in stramentis, culcitris, aut matrulis, requiem sibi qualemcumque suscipit.

Humi-

TABERNACULIS. 713

Humilitas verò non in molli-
bus nec pretiosis lectis requie-
scit; sed nec cum cunctis rebus,
quæ sunt mundi, statuit vel exi-
guam amicitiam jungere.

Legit enim, quia *Ioannes in-* *Matt 23.*
durus erat pilis camelorum; &
qui mollibus vestiuntur, in do-
mibus regum sunt. Et audivit de
me: *Vulpes foveas habent, & vo-* *Lucæ 9.*
lucres cœli nidos; *Filius autem*
hominis non habet, ubi caput
suum reclinet.

5. Paupertas etiam servos &
ancillas, prædia & palatia, cun-
cta quoque quæ ad honestatem
aut commodum præsentis vitæ
pertinent, non possidet, alioquin
venerabile nomen suum amitte-
ret.

Omnia hæc *Humilitas* nec *Neque*
habet, nec habere cupit; sed *Fil* *ambius*
Dei cœquari volens, dicit: *Ego* *amplum*
sum, quæ veni ministrare, & non *famuli-*
ministrari. *Ancilla Christi sum,* *tium,*
dominari mihi non licet. *Summa* *splendo-*
ingenuitas mea est, ut servitus *rem, aut*
Christi in me reluceat. *commo-*
da seculi.

Ego quæ statui soli omnium
Creatori deservire, quomodo

un-

unquam potero his vanis & caducis vel ad horam intendere? Longe à me & à domo mea sit omnis, qui paupertatem & simplicitatem non prætenderit.

CAP. VI. *Consolatio Paupertatis.*

Soli Humilitati grata paupertas.

Propterea scito, *Paupertas* dilectissima, quòd pro voto & cum gaudio à domina *Humilitate* (si tamen ita velit appellari) solummodo suscipieris

Cæteris quidem incognita es; & puto quod diu remanebis; non sit tibi cura. Memento, quod & ego ipse multis incognitus extiti. Si me persecuti sunt, & te persequentur. Si me oderunt, & te pariter odio habebunt.

Ioan. 13.

memento sermonis mei, quem dixi, quia *non est servus major domino suo*. In humilitate & patientia erit fortitudo & consolatio tua.

Paupertas. Ego ancilla tua, fac mecum secundum voluntatem tuam. Tu locutus es ad famulam tuam; & unde hoc mihi,

ut

ut inveniā tantam gratiam coram oculis tuis! Quam clemens es in misericordiis tuis, ut peregrinam agnosceres, viduam benediceres, & desolatam non relinqueres!

2. Non præ gaudio se capit cor meum, quomodo tanta maestitas non dedignatur me infirmam aspicere: tanta celsitudo, humiliatam & conculcatam inquirere; tam potentissimus Rex & opulentissimus, pauperulam diligere? Et quid hæc aliud, quam divitiæ bonitatis ejus, viscera misericordiæ ejus, & ineffabilis dulcedo charitatis ejus?

Magnum erat, si mei recordari voluisset, & aliquem ad me de minimis servis suis destinasset. Nunc autem surrexit de solio suo regali, potentiam regalem paupertate commutans, habitu inventus est, ut pauper homo; formam etiam servi induens; nec tantum servi; sed etiam mali servi; ut pro omnibus morti traderetur & crucifigeretur, qui nihil morti debebat, in quo nec dolus inventus est.

Christus
pauper
solatium
paupertatis.

Philip. 2.

1. Petr. 2.

Per

Iacob. 1. Per omnia similis factus mihi ætate, habitu, & cognatione; quia puer parvulus & pauperculus erat: non divites, sed pauperes etiam parentes elegerat.

Isaia. 40. Magna mihi proinde gloria & exultatio, multa fiducia & consolatio in Christo Jesu. *Consolamini, consolamini popule meus,* dicit Dominus Deus vester. Quis populus Domini, si non pauperes ejus? Non populus Dei, divites seculi.

Luca. 6. 3. Væ enim vobis divitibus, qui habetis consolationem vestram. Propterea dixit Jesus:

Matt. 5. *Beati pauperes spiritu, quoniam vestrum est regnum caelorum.* Sive de corporali, sive de spirituali paupertate id intelligitur, in singulis voluntaria paupertas prædicanda & amanda videtur.

Matt. 18. Videte ergo ne contemnatis unum de pusillis istis, qui in me credunt, & pauperes propter nomen meum facti sunt.

Psal. 67. Ego enim, dicit Dominus Deus, sum pater pauperum, iudex orphanorum & viduarum.

Isaia 9. Desiderium pauperum exaudivit.

pro

præparationem & humilitatem cordis eorum audivit auris mea.

Nolite tangere eos, neque per vim neque per fraudem nocere eis. Ego vindex sum omnium. Ne ergo velit is eos contristare, mei enim sunt omnes pauperes.

Psal. 9.
Christus
patronus
paupertatis.

Et nunc ubi estis pauperes mei? Nunquid non audistis vocem meam? Ecce quanta pro vobis edidi testimonia, ut vobis grata esset dilecta paupertas, amica mea.

4. Hanc dixi amicam, quia proprio actu & habitu feci pretiosissimam: ut discant omnes reges & principes terræ, non eam habere contempni, sed suscipere & venerari, sicut vere charissimam; quam cœli & terræ Rex super omnes reges, in sacra sua dedicavit infantia.

Qui proprio eam exemplo, tum nascens, tum moriens commendavit.

Si non creditis verbis meis, operibus credite. Ite ergo, & videte locum, ubi positus erat Dominus, aut in præsepio, aut in sepulchro.

Nonne ego ipse sum Christus? Palpate ergo & videte, quia

di-

718 DE TRIBUS
divitias & voluptates non ha-
beo, sed pannos & sudarium Jam
credite, quia dives non sum, &
paupertatem meam diligite.

Hæc ad laudem paupertatis
sufficiant, quæ vere laudabilis
est, & ab omnibus Dei servis
multum amari debet; quia Deus
illam, & omnes Sancti, cunctis
divitiis mundi præferebant.

DE TABERNACULO II.

Id est,

DE HUMILITATE.

CAP. VII. De Documentis &
Exemplis Humilitatis à
Christo traditis.

Pauper-
tas in-
grata
Deo abs-
que hu-
militate.

S. Ed consequenter ad virtu-
stem *Humilitatis* transe-
mus: *Humilitas* enim, si Pauper-
tati conjuncta non fuerit, Deo
placere Paupertas non potest. Si-
cut igitur de Paupertate, ita, Do-
mine Deus meus, & de *Humili-
tate* loquere mihi.

Multis modis istam commen-
dari

dari in Scripturis tuis audio ; & miris in te modis emicuisse præ cæteris invenio.

Quis sic veram humilitatem ostendere & docere potuit, quemadmodum Deus homo factus? Unde aperte omnibus dicitis: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corda.*

Matt. II.

Et si aliud exemplum veræ humilitatis non haberem, quam te Dominum meum Jesum ; nec aliam humiliandi causam, omnino ipse solus sufficeres.

Christus humilitatem docet efficaci exemplo.

Quem sequar, si te non sequor? Cui credam, si tibi non credo? Quis mihi persuadere poterit, quod humilitas est via regni cælestis : si ille non valet, qui de cælo venit?

Usquequo insipiens eris anima mea, ambulans per vias non rectas, semper errans, & ad veritatem nunquam perveniens?

2. Ecce humilitas via est, & alia non est, Ego (inquit) sum via, veritas & vita. Humilia te, inclina te quæso anima mea, & erit Christus vita tua.

IOAN. 14.

Noli attendere, quid alii di-

Y y

cant

Luce 12. cant; sed vide, quid Christus hominibus dicit: *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri meo, dare vobis regnum.*

Marc. 11. Hinc rursus & in alio loco exultans in Spiritu S. ad Patrem ait: *Confiteor tibi Pater Domine caeli & terra, quia abscondisti haec à sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis. Ita pater, quoniam sic beneplacitum est ante te.*

Matt. 15 Quid tibi videtur de Christo, cujus filius est? Verè Filius Dei erat homo iste. Si ille in mundo nil habere voluit, qui omnia cum Patre condidit, quid tu adhuc in illo quæris & diligis? Time, quod dicit: *Vos de mundo estis.*

Joan. 13. Cùm Jesus esset adhuc cum discipulis suis, & hora appropinquaret passionis, volens illis exemplum dare perfectæ humilitatis ac nimæ dilectionis: *surgit à cœna, & ponit vestimenta sua, & mittit aquam in pelvim, cœpitque lavare pedes discipulorum suorum. Et ait illis: Scitis, quid fecerim vobis? Vos vocatis me magister & Domine, & bene*

Præcipue lavando pedes di-

ne dicitis. Si ego Dominus & scipulo-
 magister vestros laui pedes, & rum.
 vos debetis alter alterius lava-
 re pedes. Exemplum enim dedi
 vobis, ut & vos ita faciatis.

O vere summum humilitatis
 exemplum! Deus ecce, hominum
 servus factus est, & homo adhuc
 homini, aut potius Deo subje-
 ctus non est. Confundantur &
 vereantur omnes superbi, quia
 contempserunt consilium filii
 Dei.

3. Vicisti nos Domine Jesu,
 vicisti nos humilitate tua; ecce
 confundimur in superbia nostra.
 Confusio operuit faciem no-
 stram.

D. Quid facere debui tibi, o
 superbe, & non feci? Cur respicis
 in me? Putas quod sis melior me?
 Si non hoc apparet tibi, forsitan
 humiliasses te, nunc verò super-
 bia tua ascendit semper.

Convertimini filii hominum,
 & nolite ascendere, quia non
 sum vobiscum. Si enim ascende-
 ritis, cadetis coram inimicis
 vestris, & subsannabunt vos; &

cognoscetis, quia superbis resisto.

1. Petr., 5.

Luca 14.

Deus exaltat humiles, & superbos humiliat,

Humiliamini sub potenti manu mea, & exaltabo vos. Omnis enim, qui se humiliat, exaltabitur, & qui se exaltat, humiliabitur. Quanti volebant ascendere, & ceciderunt quasi lapis in profundum.

Exod. 15.

Gen., 3.

Isaia 14.

Pharao & currus ejus submersi sunt in mari rubro: Adam & Eva expulsi sunt de paradiso: Angelus, & qui cum eo erant, projecti sunt de caelo. Et hi omnes propter ascensum mortis superbiae, corruerunt in damnationem mortis aeternae.

Psal., 72.

8. Heu, heu Domine, a facie furoris irae tuae quis sustinebit? Dejecisti eos, dum allevarentur. Cecidit, cecidit Babylon, & facta est ruina ejus magna.

Sed quid faciam miser, quo fugiam? Tremens factus sum ego & timeo, quia Deus nec Angelis nec hominibus superbientibus pepercit. Vae mihi, si sic ascendero, & vae iterum mihi, si non descendero.

Quis ostendet mihi viam, per quam

quam

quam possim secure, & sine periculo ambulare?

4 D. Ego sum via: per me si introieris, salvaberis. *Ioan. 10.* Transite

ad me omnes, qui concupiscitis me, & scandalum non erit vobis, quemadmodum contigit super- *Ioan. 8.* bis. Ego sum lux mundi. Qui sequitur me, non ambulat in tene-

bris, sed habebit lumen vite. Ego forma justitiæ; ego exemplar *Ioan. 10.* humilitatis. Ego pastor bonus, qui pascō oves meas. Pavi eos in innocentia cordis mei, & in verbis oris mei confortavi illos.

S. Domine, qui pascis me à ju- *Psal. 77.* ventute mea, ne derelinquas me,

Spiritus tuus bonus deducet me *Psal. 142.* in terram rectam, propter nomen

tuum vivificabis me in humilitate tua, Ipsa est, quæ salvam faciet animam meam, & ab æternis ca-

sibus custodiet eam. *Luca 23.*

Si fuero humilis, salvus ero. *Humili-* Memento mei Domine, ait hu- *tas La-* milis & contritus Lator, cum *troni a-*

veneris in regnum tuum. Et di- *peruit* xit illi Jesus: Amen dico tibi, ho- *paradi-*

die mecum eris in paradiso. O *sum; Ada-* quanta est virtus humilitatis, *mum ex-*

quæ *pulit su-* *perbia,*

Luca 23.
Humili-
tas La-
troni a-
peruit
paradi-
sum; Ada-
mum ex-
pulit su-
perbia,

quæ Latroni aperuit gaudia paradisi!

Gen. 3.

Adam ubi es? Domine (inquit) vocem tuam audiui, & timui, eo quod nudus essem.

Miser, quis te nudavit, nisi superbia tua? *Eritis sicut dii:* aiebat princeps vester.

Psal. 75.

Mentita est iniquitas sibi, & factus est ille, & ecce filii ejus omnes miseri: & nihil deitatis invenerunt viri divitiarum in manibus suis, sed labores & dolores comprehenderunt eos.

CAP. VIII. *Superbia dum conatur ascendere, descendit.*

MELIOR est ergo iste humilis Latro, quàm Adam quondam justus & elatus. Per humilitatem suam iste ascendit, per superbiam ille descendit.

Luc. 10.
Superbia non tam descendit quàm cadit.

Sed quid dixi, descendit? Utinam descendisset; nunc autem cecidit in latrones; qui etiam despoliaverunt eum; quia superbia nunquam descendit, sed semper cadit. Cecidit in cælo, cecidit in par-

para;

paradiso, in mari, & in omnibus
abyssis.

Christus descendit, & de cœlo descendit, & ipse est, qui etiam ascendit super omnes cælos, ut adimpleret omnia. *Ephes. 4.*

2. Bone Jesu, quomodo undique pugnas pro me, deponens superbos & potentes de sede, & exaltans humiles? Et clamasti: *Zachæe festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere. At ille festinans descendit, & filius Abraha factus est.* *Luc. 19.*

Domine descende, priusquam moriatur filius meus, sic orabat quidam regulus. Et dixit illi Jesus: *Vade filius tuus vivit.* *Ioan. 4.*

Descendit etiam Jesus de monte, & secuta sunt eum turba multa. *Matt. 8.*

Descendisti Domine, ut saluum faceres genus humanum, quod perierat ascendendo. *Christus descendit, ut felicem homini ascensum pararet.*

Et quare omnes tam cupidi ad ascendendum, tam tardi ad descendendum invenimur? *Ibid.*

Magister (ait alius) sequor te quocumque ieris. Bene dixit sequor te; quia sequendo te nemo

errat, quoniam lux es & dies; & qui ambulat in die, non offendit. *Sequor te quocumque ieris, sive ascendendo, sive descendendo; quia bonum ascensum & descensum docuisti me.*

Bonus ascensus, de mundo ad Patrem; libenter illuc ascendam, quoniam ibi est thesaurus meus indeficiens, & celebrantur ibi nuptiæ Agni: sed & magnus dies festus omnium Sanctorum mox

Ioan. 7. appropinquabit; *Ascendite ad diem festum hunc. Ite, & dicite*

Ioan. 20. *fratribus meis: Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum Deum meum, & Deum vestrum.*

Psal. 23. Quis ascendet in montem istum, aut quis stabit in loco sancto eius? *Mons Dei, mons pinguis est iste, ut quid suspicamini montes coagulatos?*

Altus mons huiusmodi à jacentibus non videtur. Propterea Joannes, qui pennis contemplationis elevabatur, vidit Agnum stantem supra montem Sion: Quem Propheta sequi cupiens, orabat: *Quis dabit mihi pennas, sicut*

Psal. 54.

sicut

sicut columba, & volabo, & requiescam? Ascendit etiam Simon Petrus, & ait: Domine, bonum est nos hic esse. *Matt: 17.*

Isti viri sancti te, Domine Jesu, sunt secuti, & ostendisti eis gloriam sempiternam, quam promisisti diligentibus te. Jam ascensum audivi, quia transit ad regnum tuum omnis, qui relinquit mundum.

3. Sed iterum descendimus, quoniam modo tempus descendendi advenit. Domine inclina caelos tuos, & descende; tange montes superbiae, & fumigabunt: *Psal. 134.*

Descende ad nos, quia ad te ascendere non valemus. Si nitimur, deficimus: & si interdum ascendimus, curvum iter facimus, & pejus agimus, & labimur in lutum profundum.

Si quiverit claudus currere, & contractus pedibus ambulare, tunc potest etiam superbus proficere.

Quanto plus currit, tanto magis offendit: & quo altius salit, eo desperatius in ima ruit.

D. Si posueris in caelum (O su- *Abdia 2.*

Y y 5 per-

perbe)nidum tuum, inde te detrahā, dicit Dominus.

- Isaia 16.* Audivimus superbiam Moab, superbus est valde. Superbia eius & arrogantia eius, plusquā fortitudo eius. Quid superbis terra & cinis? Terra es, & in terram ibis.
- Eccle. 10.*
- Gen. 3.*
- Psal. 126.* Descende prius, & tunc ascēdes. Vanum est tibi ante lucem surgere, surge postquam sederis, quoniam quidem sic Sanctos imitaris. Sedebat Job in sterquilinio, David coram Domino, Ezechiel in medio captivorum.
- Job. 2.*
- Ezech. 3.*
- Job. 10.* Sede tu, & scribe cito: Memento quāso Domine, quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me, Et ora cum Propheta, Peccavi, & malum corā te feci. Non ergo intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.
- Psal. 50.*
- Psal. 142.*
- Luce 18.* Recordare & illius Publicani, qui stabat à longe, & non audebat oculos in coelum levare; sed percutiebat pectus suum, dicens: Deus propitius esto mihi peccatori. Amen dico tibi, quia descē-

dit hic justificatus ab illo, id est, præ illo scilicet Phariseo.

S. Quis sicut tu Domine Deus *Psal. 112.*
 noster, qui in altis habitas, & humilia respicis in cælo & in terra? Qui suscitās à terra inopem, & de stercore erigis pauperem! *Psal. 146.*

Esto in humilitate nostra memor nostri; custodi parvulos tuos & humilia peccatores usque ad terram. *Psal. 135.*
Psal. 9.

Judicare Domine Deus pupillo & humili, ut non apponat ultra magnificare se homo super terram. *Psal. 88.*

Ecce per scripturas sanctas transiens, video sicut vulneratum superbum, & ipse de manu tua repulsus est.

CAP. IX. De moribus & actibus vere Humilium, item de notis superborum.

Sed jam videre libet è contrario, qualis etiam humilis actus sit & moribus, quæ cogitatio ejus, & quod signum sanctitatis ejus.

D. Ecce domi latet, quia humilis locum semper quærit no-

Luca 14. *invitatus fueris ad nuptias, vade & recumbe in novissimo loco.*

Matt. 6. Non tamen hoc fice, sed hunc deberi sibi sentit ex digno. Alioquin non erit illi gloria, neque merces apud Patrem, qui in caelis est, qui omnia videt in absconso.

Humilis & modesti hominis mores & indicia.

2. Si ab aliis objurgatus & diffamatus fuerit, patienter sustinet, & humiliter tacet.

Luca 7.

3. Meditatur in corde, quanta opprobria sustinuit Salvator mundi. Dicebant enim Judæi de filio Dei: *Daemonium habet, & seducit turbas. Vorax est, & potator vini, amicus publicanorum & peccatorum.*

Matt. 10.

4. Consolatur his verbis seipsum humilis, & dicit: *Non est servus major domino suo. Si patrem familias Beelzebub vocaverunt, quanto magis domesticos ejus?*

Luca 9.

5. Sequar Dominum meum Jesum; quia ipse dixit: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me,*

Noli conturbari, anima mea,
 quoniam digna factis recipis; Je-
 sus autem nihil mali gessit; nec
 quisquam morte dignum fecit; & *Phil. 2.*
 tamen usque ad mortem crucis
 semetipsum humiliavit. Quia si *Luc. 23.*
 in viridi ligno, quod erat in pa-
 radiso Dei, hæc fecerunt, in ari-
 do, quod tu es, quid fiet? Et ideo
 injuste querulor; juste autem pa-
 tior, quotiescumque, & à quo-
 cumque vituperor.

D. Si fuerit humilis increpa-
 tus & accusatus, non quærit ex-
 cusationes aut redargutiones;
 sed omnem ostendit humiliatio-
 nem, confitetur culpam, promit-
 tit sui emendationem. Cur hoc?
 Quia non hominibus placere,
 sed Deo quærit satisfacere.

Parvipendit confusionem ho-
 minum, quia timet divinum ju-
 dicio, ubi occulta erunt mani-
 festa. Quisquis humiliter modò
 confitetur culpam propriam,
 percipiet tunc à me peccatorum
 suorum remissionem.

5. Dicit ergo humilis, sive ju-
 ste, sive injuste reprehensus, *Psal. 50.*
Peccavi, & malum coram te
Y y 7 feci.

*Psal. 37. feci. Ego in flagella paratus sum,
& dolor meus in conspectu meo*

*Psal. 50. semper. Quoniam iniquitatem
meam annuntiabo, & cogitabo
pro peccato meo. Sentit vulnus
peccati interius, & ideo fert le-
vius, quicquid cruciat exterius.
Hoc est enim magnum humili-
tatis indicium, confiteri in re-
dargutione peccatum proprium.*

**Superbo-
rum mos
est non
ferre
correp-
tiones.**

E contrario quidam superbo
agunt excusando, & se defenden-
do coram aliis. Non (inquit su-
perbia eorum) hoc feci; aut si fe-
ci, bene feci. Si male, non mul-
tum male; neque in tantum, sicut
isti dicunt. Quis est ille homo,
qui talia loquitur de me? Et ta-
men istiusmodi fabulatur ali-
quando publice de perpetratis
malis suis; ibi inquiring sui, & ta-
lia feci; hæc dixi, & sic respon-
di.

Quantæ miseriæ & cæcitatæ
est, illud ore proprio pronuntia-
re, se male egisse, & peccatorem
se reputari ab aliis ferre non
posse? Filii hominum usquequo
diligitis hanc vanitatem, & quæ-
ritis mendacium?

Si

Si interrogatus fuerit humilis, non promptulus ad responsa invenitur, sed ferus & providens.

Alia nota & proprietates humilitatis.

Non est etiam ad risum facilis, sed gravitate temperatus.

Cor eius devotione spirituali citius tangitur, quia de temporali gaudio non consolatur. Compunctioni est deditus, & ad considerandum se invenitur primus.

Studet propria fieri mala, aliorum bona considerare, & infirma eorum portare, & pio modo excusare.

6. De magnis & sublimibus presentis vite rebus, de honoribus & dignitatibus, de gradibus & cathedris minime curat, sed omnia peritura & vana esse considerat. Homo enim cum interierit, non sumet hæc omnia secum.

Psal. 48.

Et ubi (inquit) sunt, qui in hoc mundo floruerunt? tanquam peregrinus & hospes unius noctis, sic pertransierunt.

Contemnit ergo omnes mundi honores, amplectitur opprobria & abjectiones. Eligit abjectus esse

Psal. 83.

se

se in domo Dei magis, quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Suscipit leve jugum Christi, abjicit laboriosam servitutem diaboli.

Superbi
perpetuo
anxii, hu-
miles
tranquil-
li.

Nihil laboriosius, quàm velle ascendere, & hoc frustra; quia superbus timet semper, ne superetur; & quotidie dejicitur, ipso etiam ignorante.

Psal. 94.

Pax autem & gaudium cum humili, qui per viam planam sanctorum graditur, & in vallibus commoratur. *Valles enim abundabunt frumento, hoc est, consolatione Spiritus sancti: clamabunt & hymnum dicent pro donis, quæ perceperunt.*

Tsal. 21.

Propterea nil jam quærit in terrenis, quia spes ejus tota suspensa est in coelestibus. Orat cum Propheta, & dicit: *Spes mea Domine, à juventute mea tu es. portio mea in terra viventium.*

Psal. 72.

Quid enim mihi est in caelo, & à Deo meo quid volui super terram? Deus cordis mei. & pars mea Deus in aeternum.

Subesse desiderat; aliis servire

paratus est propter nomen meū.

Recordatur enim Scripturæ di-

centis : *Remansit puer Iesus in* *Luca 2.*

Hierusalem, & non cognove-

runt parentes ejus. Ubi mox se-

quitur: Et descendit cum eis, &

erat subditus illis.

Et iterum; *Ego in medio ve-*

strum sum, sicut qui ministrat.

Dicit ergo ad semetipsum; *Non-*

ne subjecta Deo eris anima mea,

quoniam ab ipso salutare meū?

Verumtamen subjecta esto Deo

anima mea : quia ipse est salus

tua.

Familiaris est humilibus amor
subjectionis, despectionis; &
nullius reputationis. Et ubi pos-
sunt tales inveniri?

7. S. Domine mi, tu scis. Tibi
nota est omnis congregatio San-
ctorum, quoniam humilium in-
habitor es mentium. Non sum
ex illis; sed miserere mei & parce
peccatis meis, ut detur mihi lo-
cus pœnitentiæ, illorum saltem
meritis. Gaudeant, qui hujus-
modi sunt, quia magnam gratiam
apud te invenerunt.

Ecce ad memoriam venit illa

OMN-

Lucæ I.

omnium Sanctorum sanctissima
Dei genitrix virgo Maria, cui ab
Angelo dicitur: *Ne timeas Ma-
ria, invenisti enim gratiam a-
pud Dominum. Et ego cur non
invenio gratiam in oculis tuis?*

Vitium
superbiæ
obstacu-
lum
gratiæ.

D. quia necdum parvus factus
es sub oculis tuis. Defectus gra-
tiæ est, propter aggeres super-
biæ. Ejice primum hanc trabem de
oculo tuo, & tunc videbis quid
facturus sim humili servo meo.

Psal. 15.

Quando negavi humili gratiã?
Et quãdo non exaudivi orationem
pauperis? Audi Prophetam: *Iste
pauper clamavit ad Dominum,
& Dominus exaudivit eum, &
ex omnibus tribulationibus ejus*

Psal. 101

*salvavit eum: Quia respexit deus
in orationem humilium, & non
sprevit preces eorum.*

Multi elato corde accedunt
ad me, & ego non exaudio eos.
Petunt, non ut sanentur à pecca-
tis, sed ut appareant sancti ho-
minibus.

Optant devotionem, sed pati
nolunt mecum confusionem; hu-
militatem concupiscunt, sed cum
humilibus contemni ab homini-
bus refugiunt. Sic

Sic amare quærent virtutes sine odio vitiorum, & falluntur in desiderio suo. Qui enim vult habere dulcedinem virtutis, extirpare debet cor à vitiis; & passio- num tribulis.

Nota?
Quid profecti nostrum ut plurimum impediatur.

Humilis autem nititur semper destruere omnem elationem cordis, & odit prælationem super alios, quæ est iniquitas maxima.

Nam hæc Angelos fecit demones, & homines constituit peccatores; quia immundus est coram Deo omnis, qui exaltat cor suum.

¶ Væ, qui magni estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes. Væ, qui creditis omne altum sanctum; & ad omne sublimedicitis, Honor Dei est, & gloria ejus. Et quare decipitis cor vestrum? *Multi erigimini filii Levi* Nolite ambulare in magnis & mirabilibus super vos, sed inclinate rebelles cervicem vestram.

Isaia 5.

Num. 16.

Quod si non feceritis, ego ascendam contra vos, & convocabo cælum, & terram, & omnia elementa-

Gravis comminatio &

inrepa-
tio ad-
versus
superbos.
Sap. 5.

Isaia 2.

Psal. 138.

Psal. 74.

Psal. 135.

738 DE TRIBUS
menta adversum vos, & pugna-
bit mecum orbis terrarum con-
tra insensatos & superbos. Et in-
curvabitur altitudo vestra, & sub-
limis erit in conculcationem, &
gloriosus terræ in confusionem.

Væ, qui ascenditis ad latera
aquilonis super montem excel-
sum valde, ut videatis omnia reg-
na mundi, & gloriam eorum. Et
dicitis; Spes nostra turris Baby-
lonis, illic sedebimus, & gaude-
bimus.

Sed non erit, neque stabit ver-
bum istud. Planctum istum pro-
cantu audietis; *Filia Babylonis*
miseræ, beatus qui retribuet tibi
retributionem tuam, quam pro-
meruisti.

Ecce malleolus & incus, virga
& baculus, stridor & fletus, super
omnem arrogantem. Cujus & de-
jectio, ignominia & confusio,
super omnem præsumentem.

Nolite ergo in altum extol-
lere cornu vestrum, nolite loqui
adversus Deum iniquitatem; sed
exinanite vos, usque ad funda-
mentum in ea congregatione, in
qua statis.

Fun-

Fundamentum est ipsa humilitas; & aliud fundamentum nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Christus Jesus.

Humilitas fundamentum.

Hoc fundamentum fundatur in montibus sanctis; diligit enim Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Babylonis.

Psal. 86.

9. De humilibus loquendum fuerat, sed superbia Satanae hoc impedivit. Nam sunt plurimi ad ascensum tam prompti; ad descensum vero pigri; satis parati ad honores, ad gradus, & prælationes.

Sentiunt de se magna, præsumunt fortia, & imaginantur his multa similia. Hæc mala cavenda sunt, & à corde pauperum Christi citius repellenda.

Est etiam laudandum in humili valde, quòd tam tardus invenitur ad tumultus seculi, ad interiora vero sollicitus, quoniam apparere foris nimis metuit, & abscondi ab hominibus velut mortuus gaudet.

Aliæ humilis notæ & proprietates. Secularium incurius;

Studium ejus circa humilia exemplum Sanctorum, circa materiam

Interiora considerat.

riam

740 DE TRIBUS
riam propriæ fragilitatis, & me-
moriam humilis Jesu inter ho-
mines conversantis.

Multam invenit seipsum hu-
miliandi causam, & silvam mag-
nam quærit devote meditati-
tam diebus quàm noctibus.

Io. Legit ergo in Scripturis
sanctis, & considerat quàm longa
sit à Sanctorum virtutibus. Mira-
tur eorum exercitia, labores, ten-
tationes, abstinentias: intuetur
summam humilitatem, fortissi-
mam patientiam, perfectam obe-
dientiam, & plenam omniū rerū
secularium mortificationem.

Dolet se
longius
abesse à
ss Vesti-
giis.

Hæc sæ-
pius te-
cum alta-
mente
pondera,
quisquis
virtutem
& profe-
ctum a-
mas.

Deflet ideo acriter, & contri-
statur vehementer, quia non est
in eo talis virtutum fervor, ne-
que pro acquirendis virtutibus
consimilis labor.

Ah pulvis, inquit, quid nos
sumus? Caro & sanguis, in quibus
nos involuti jacemus. Terra pa-
tria nostra; terrena cogitatio no-
stra; animalis conversatio no-
stra; lignum & lapides occupatio
nostra Esca & potus, somnus &
otium, in finibus nostris. O quan-
tum in imo sumus, qui vix vesti-
gium,

gium pedis de virtutibus Sanctorum habemus!

Et tamen adhuc superbimus, & viam humilitatis non quærimus? Adhuc in bonis tepescimus, in malis quotidie fenescimus, & putari aut videri ab aliis aliquid volumus.

Hoc est enim alienum ab humili corde, quod fervet jugiter proficendi desiderio. Consideravit enim se, & abiit amarus in indignatione spiritus sui, ad interius cubiculum suum, ut ploret ibi.

Iacob. I.

Deinde surgens legit in Apostolo Paulo, quid de se sentiat: Ego (inquit) sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei.

1. Cor. 15.

Et in Evangelio de beata Virgine: Respexit Deus humilitatem ancilla sua. Et iterum in Prophetis: Humilia vi in jejunio animam meam, & posui vestimentum meum cilicium. Et cum Abraham: Loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis.

Luce I.

Psal. 34.

Gen. 18.

Omnia hæc operatur in ele-

do-

Sanctorum cordibus vera humilitas,
quæ omnium virtutum causa est
& custos.

**Humili-
tatis præ-
clara elo-
gia.**

II. Surge nunc, atque occur-
rens illi, dic ad eam: Beneveniat
Domina mea *Humilitas*. Ingre-
dere ad me, ô virtus Christi, in-
ventrix gratiæ, singularis gloria
Virginis Mariæ. Accede ad
me, ô reparatio læsæ charitatis,
reconciliatio totius humanæ
perditionis.

Per te cœli aperti sunt, & per
te claustra inferni confracta. Per
te erecti sumus, & per te ad pa-
triam reducti.

Tu de peccatoribus facis ju-
stos, & justos Angelis associas.
Tu Christum de cœlo vocasti,
& Mariam super choros Ange-
lorum exaltasti.

Jacobi 4.

Deus licet dives sit in gratia,
nemini tamen nisi humili con-
fert gratiam. Et quia hæc virtus
præ omnibus in Maria abunda-
vit, ideo & ipsa gratia plena fuit.

Luca 1.

**Humili-
tas virtus
Sanctorum
maxima.**

Jam claret, quod humilitas est
omnium Sanctorum, & fuit sem-
per virtus maxima. Ipsa meretur,
quod meritis non debetur; ipsa
per:

TABERNACULIS. 743
percipit, quod littera non doce-
tur.

Hæc casum nescit, quia nun-
quam de se magna præsumit.

Qui hanc habet, diligit &
custodit, in pace Christi dor-
miet, & requiescet, sicut Christus
humilibus repromisit, *Discite à* Matt. II
me, quia mitis sum & humilis
corde, & invenietis requiem a-
nimabus vestris.

DE TABERNACULO III,

Id est,

DE PATIENTIA.

CAP. X. De necessitate patientiæ
inter tot misérias hujus vitæ.

S. **P**ostquam, Domine, de san-
cta Paupertate & Humili-
tate, quædam eloqui dignatus es,
restat jam, ut secundum promif-
sum tuum, de Patientia mirabili
virtute, seruo tuo aliqua infi-
nues. Fateor hoc namque coram
te, multum me hac virtute egere,
& valde mihi opus esse multa pa-
tientia,

Patientiæ
nobis
præcipue
necessa-
ria;

Zz

Qua-

Ob con-
tinuas vi-
tae mise-
rias.

Qualis est enim vita mea, nisi quædam longa miseria, à die natiuitatis usque in diem sepulture mee? Et nihil inter hæc vacat, quod non laborem & dolorem mihi multiplicet.

Et quomodo in hanc veni miseriam, Deus meus! Tu nosti bene, quanta mala circumdederunt me in corporis carcere positum: & nemo est, qui ita novit miseriam hominum sicut tu, Domine Deus noster. Vide ergo, quàm necessaria mihi sit patientia.

Baruch.
3.

Quid est anima mea, quod in terra inimicorum es? Nam si in via Dei ambulasses, habitasses utique in pace super terram. Dereliquisti Dominum Deum tuum fontem aquarum viventium: & fodisti tibi cisternas, quæ non poterant aquas continere, & ideo tradita es manibus odientium te.

Hier. 2.

Quibus
ex pecca-
to obno-
xii su-
mus.

2. Sed revertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te. Propter peccata mea Domine, hæc omnia iusto iudicio tuo evenerunt super me. Peccavi cum patribus meis, & porto grave iu-
gum

Eccl. 40.

gum

gum super omnes filios Adam, *Ephes. 2.*
quoniam filii iræ omnes filii ejus.

Verumtamen nisi subvenisset *Isaia 1.*
nobis auxilium tuum de cœlo,
quasi Sodoma fuisset, & quasi
Gomorra similes essemus, quæ
submersæ sunt in momento.

Ideoque misericordiæ tuæ *Thren. 3.*
multæ Domine, quod consumpti
non sumus: & bonitas magna ni- *Et peris-*
mis, quod adhuc vivimus *semus, ni-*
Fili *si Chri-*
mortis eramus omnes; sed præ- *stus nos*
venisti nos in miserationibus *servasset.*
tuis, & non sicut delictum no-
strum, sic & iudicium tuum, su-
per abundavit misericordia tua
super omnia opera nostra pessima.

Recordatus es, quia pulvis su- *Psalm. 102.*
mus: & homo, sicut fœnum, & flos
agri. Tibi hæc dixit Deus, & Pa-
ter misericordiarum, ut scirem
miseriam meam, & causam
miseriarum omnium rectum ju-
dicium tuum.

Sed tamen adhuc quæro ex
omnibus his, si qua sit consolatio
in Christo Jesu Domino nostro.
Et si non ad plenum merear con-
solari, tribue saltem ex parte ali-

Psal. 118.

qua. Quis ergo consolabitur animam meam? Multos inveni desolatores, narrantes mihi iniquas fabulationes, sed non ut lex tua Domine.

3. O consolator optime, dulcis hospes animæ, dulce refrigerium; qui imples omne animal benedictione; aperi manum tuam & effunde benedictionem de caelo super arentem terram meam.

Psal. 142

Expando ad te manus meas, quia sum sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me Domine, defecit enim spiritus meus,

Deus supremum homini refugium.

Et ego sine te quo ibo? & ad quem confugiam? Tu es, Domine, Deus meus; & ideo suscipe propitius preces meas.

Psal. 36.

Levavi ad te animam meam; tu noli me despiciere. Ostendi miseriam, tu noli oculos avertere. Peccavi, noli me condemnare. Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea Domine, noli me derelinquere.

Matt. II.

Dixisti enim per te ipsum, nos consolari cupien: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Et

ite-

iterum : Si quis sitit, veniat ad
me, & bibat.

Sitivit in te anima mea, quam *Psal. 62.*
multipliciter tibi caro mea ? In
terra deserta, in via, & in aquosa,
habitatio mea Domine. Terram *Iosue 15.*
arentem dedisti mihi Domine,
da & irriguam superius.

Neque enim parva est miseria *Inter tot*
mea, qua affligor in hac vita mea. *dolores*
Nam quocumque me verto, do- *& adver-*
lores & labores invenio. *sa.*

Et ideo quaeso, ne irascaris
mihi ; quia anxius est in me
spiritus meus, & verba mea non
murmure sed dolore plena sunt.
Effudi in conspectu tuo oratio-
nem meam, & tribulationem *Psal. 141.*
meam ante te pronuncio.

Est enim misero saepe conso-
latio, suam miseriam amico re-
velare. Et vulnus tumens dum a-
peritur, minus dolet & citius eu-
ratur. Tibi ergo revelavi cau-
sam meam, Pater misericordia-
rum.

Misero
folatium,
amico a-
perire
miseriam.

CAP. XI. *Consolatio afflicti & gementis in tribulatione.*

Exod. 3. D. Quid vis, ut faciam tibi? Animæquior esto, filii mi. *Videns vidi afflictionem populi mei, qui est in Aegypto, & descendi liberare eum.*

Sed cùm etiã benefecero tibi, memor eris nominis mei, quia salvator & redemptor tuus ego sum. Jam noli contristari, quia ego ipse qui loquebar, ecce adsum.

Luc. 24. Quare ergo mœrore consumeris? nunquid consiliarius non est tibi? Recordare sermonis, quid promiserim discipulis meis: *Non relinquam vos orphanos; sed mittam promissum Patris mei in vos Spiritum veritatis, ut maneat vobiscum in æternum.* Ille est enim, qui in adversis consolatur corda Sanctorum.

Ioan. 17.

S. Hoc de Apostolis, Domine & Discipulis tuis dixisti, & implesti in eis promissum tuum; sed de me nescio, quomodo fiet istud, quoniam non fueram ibi.

D. Nonne & tu discipulus meus vis fieri? S. Et.

S. Etiam,

D. Quod dixi eis, dico omnibus, quia pusillum & magnum ego suscipio. Rogavi Patrem meum non tantum pro his, sed etiam pro eis, qui credituri sunt in me per verbum eorum.

Dicta A-
postolis,
etiam ad
nos spe-
ctant.

Omnis enim, qui voluerit esse discipulus Christi, particeps erit honorum omnium, quæ promisi electis meis. Elegi eos, & posui eos, ut eant & fructum afferant in patientia, & fructus eorum maneat in vita æterna. *Ioan. 15.*

Hoc loquor tibi, ut in me pacem habeas, & in patientia animam tuam custodias. *Ioan. 16.*

Pacem meam relinquo tibi, pacem meam do tibi, non quomodo mundus dat, ego do tibi. *Ioan. 14.*
Patiens esto, & adversa libens suscipe.

2. Ne deficias in tribulationibus, quia tribulatio ignis consumens est. Purgat peccata, extinguit præsumptionem, fugat dissolutionem, ingerit salubrem tristitiam; dat odium mundanorum, & facit Christi imitorem.

Tribulationis
fructus

Velles istis lucris carere?

S. Non

S. Non Domine.

D. Hæc tamen operatur in tribulatione vera sapientia. Noli proinde quærere pacem nisi in Deo; pacem & gaudium in Spiritu sancto, quam mundus non potest dare.

S. O pax & gaudium Domini mei Jesu Christi, quales filios tu facere consuevisti, quibus modis te mentibus electorum de cælo veniens infudisti.

O pax & gaudium in Spiritu sancto, quod non datur impiis, sed manifestatur humilibus, & omnibus devotis Dei servis! Utinam dirumperes cælos, & ad me descenderes, & infirmam animam meam visitares frequentius; & experimento discerem, quoniam *benignus est spiritus sapientia, & pax multa diligentibus legem tuam, & gustantibus suavitatem Spiritus sancti.*

Sap. 1.
Psal. 118.

Quàm libenter tunc ista caduca & terrena omnia contemnerem, ut ejus dulcedini semper inhaererem? Quàm patienter omnia adversantia susciperem, cum præ amore ejus grave quicquam esse non

non sentirem? Et quid tunc ultra oblectare me posset, quando ille sic me absorbuisset.

3. O quàm suavis est Domine Spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios gratiæ demonstra- res, pane suavissimo de cælo præstito, esurientes animas replesti bonis internis, fastidiosos divites dimittens inanes; quia consolatione sancti Spiritus digni sunt. *Sap. 12.*

Hæc omnia operatur unus & *1. Cor. 12.* idem Spiritus tuus, dividens singulis prout vult, adjuvans infirmitatem nostram, & consolans nos in peregrinatione nostra, in grâdi exilio quo relegati sumus.

Sed scio, Domine, quia hæc est hora diei tertia, quando Petrus aperuit os suum, & loquebatur verbum tuum cum fiducia magna; quando repletus est vino novo, quod lætificat cor hominis, quando unctus est oleo gratiæ & lætitiæ, cum consortibus suis. *Act. 2.*

Hæc est hora, de qua Coapostolus ejus dicit: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spi-* *Rom. 5.*

Spiritum sanctum, qui datus est nobis: quia non accepimus spiritum huius mundi, sed spiritum qui ex Deo est, Et scripsit dicens: *Gaudete (fratres) in Domino semper, iterum dico gaudete, Dominus enim prope est.*

Rom. 8.
Phil. 4.

Vere illi prope erat, qui tantam gratiæ copiam à Domino perceperat; ut esset ipse plenus, & alius propinaret ex abundantia cordis tam multiplices consolationes. *Sive (inquit) mente excedimus, Deo, sive sobrii sumus, vobis, omnia propter vos charissimi.*

2. Cor. 5.

Psal. 39.

Psal. 70.

Psal. 83.

Hebr. 6.

Hæc est hora, in qua Prophe-
ta lætatur, dicens: *Et immisit in os meum canticum novum, carmen Deo nostro. Exultabunt labia mea, cum canta vero tibi; & anima mea, quam redemisti. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum.* Et plures fuerunt, qui de hac mulea præcinuerunt, & gustaverunt bonum Dei donum; virtutè quoque & gratiam, quam habebant.

Deus meus, tu eis hoc dedisti;
Deus tu propitius eis fuisti, &

eos
doc
coel
fieri
pio
ama
T
ver
me
run
bor
tan
ut e
de
dor
:
rur
ve
Do
ver
plu
del
me
C
V

eos interius per spiritum iuua-
docuisti. Beati sunt servi illi, qui
coelestium bonorum participes
fieri meruerunt, & tam dulci &
pio Domino servire die ac nocte
amaverunt.

Non sunt de terra vita & con-
versatio eorum; sed vivunt de
memoria aeternorum corda illo-
rum. Saturati sunt de opimis *Psal. 16.*
bonis Domini, & utinam dimit-
tant reliquias suas parvulis suis;
ut edant pauperes & saturentur *Psal. 21.*
de micis, quæ cadunt de mensa
dominorum suorum.

Sed ubi est hora illa, de qua
rursus scriptum est: *Hæc est hora* *Lucæ 22.*
vestra, & potestas tenebrarum?
Domine Jesu (si bene memini)
verba tua sunt hæc. Et alia com-
plura ad memoriam revocare me
delectat; quia scio, quod propter
me omnia facta sunt & scripta.

CAP. XII. *Verbis & exemplo*
Christi, item Patriarcha-
rum, patientia sua-
detur.

Vbi est, Iesu bone, verbum sa-
lutis nostræ, quod locutus

Matt. 26.es in tristitia animæ tuæ? *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Et statim postea ad discipulos:*Mar.* 14.*Venit hora, ut tradatur filius hominis in manus peccatorum, & crucifigatur & occidatur.**Ioan.* 12.Et alibi: *Pater sanctifica me ex hac hora; sed propterea veni in hanc horam, ut scilicet Jesu**Ioan.* 11.*bone moriaris pro populo, & non tota gens pereat. Quia nisi granum frumenti, quod est Christus Dominus, cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet; si autem mortuum fuerit, multum fructum affert.**Ioan.* 12.**Tristitiæ
Christi
pro nobis
assumptæ
fructus.***O felix & beata hora, qua homo redemptus est ab æterna morte! O læta & grata nimis tristitia, quæ perpetuam nostræ perditionis deterisit mœstitiã, reddiditque mortalibus amissa gaudia paradisi.**Hic erat fructus, Jesu, sacræ passionis tuæ & tristitiæ multæ pro nobis assumptæ, ut hominem perditum ad vitam perennem reduceres.**Ergo illa hora non erat gaudii, sed mœroris; non consolatio-*

tio-

tionis, sed passionis; non pacis, sed afflictionis, ut diceres, Jesu, turbis: *Tanquam ad latronem existis cum gladiis & fustibus, comprehendere me?* Matt. 26

Hæc plane fuit hora turbinis & nebulæ, quoniam clamabant vehementer Judæi: *Crucifige, crucifige eum, reus est mortis.* Marc. 14.
Matt. 27.
 Jesus tamen tacebat; & cum accusaretur à principibus sacerdotum nihil respondit.

2. Quid nunc conquereris anima mea? Dic, ubi sit patientia tua? Tu rea es, & Jesus pro te in pœna est. Tu peccasti, & ille flagellatur. Tu fecisti hoc malum grande quod deleri non potuit, nisi ejus innocenti morte.

Quid igitur retribues ei, pro omnibus quæ tribuit tibi? Et quam commutationem dabis pro anima tua? Ille pro te posuit animam suam, quid rependes ei? *Calicem* (inquam) *salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo.* Psal. 115.
 Juste omnino Et si volueris non ingratus esse, stude & istum bibere.

3. D. Potes calicem bibere, quæ ego gustavi? A a a S.

Phil. 4. S. Et dixi: Omnia possum in eo qui me confortat.

Matt. 26 At ille: Bibite ex eo omnes. Bibite vinū meū, quod miscui vobis.

Prov. 9.

Ioan. 6.

Et iterum dico vobis: Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Et ne dixeritis in cordibus vestris:

Ibidem.

Durus est sermo iste, & quis potest eum audire?

Respicite ad me, & videte, quia ego solus portavi pondus diei & æstus. Et si fuerunt quidam, qui portaverunt onus grave, sed quid in comparatione mei?

Psal. 24.

Ego in innocentia mea ingressus sum per foramen acus:

Psal. 68.

Infixus sum in limo profundi, & non fuit in me culpa.

Isaia 61.

Torcular calcavi solus, & de gentibus non erat vir mecum.

Psal. 128.

Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatē

Luce 24.

suam. Videte manus meas, & pedes meos, quia crucifixus sum pro vobis.

Ioan. 20.

Mittite manus vestras, & cognoscite loca clavorum meorum. Palpate vulnera mea, & videte,

quia fluunt sanguis & aqua de latere meo. Afferte vasa cordis vestri, & suscipite liquorem balsami. Oleum misericordiae & gratiae recondite in vasis vestris.

Sugite mel de petra, oleumque de saxo durissimo. Aperui januam cordis mei, intrate in illud. Latus lancea perforari feci, abscondite vos in illo.

4. Quid debui ultra facere, & non feci? Respondete mihi, * Manete in me, & ego in vobis. Libenter sufferte aliquid pro me, ego sustinui tam multa pro vobis. Feci leve & portabile exemplo meo, ne formidatis crucem, quam cernitis.

* *Ioan. 14.*
Christus
tanta
passus,
nobis
cruce[m]
alleviat.

Accedite ad me omnes qui in tristitia estis, qui angustiamini in visceribus vestris, qui consolationem non habetis.

Ego enim sum consolator vester. Cur timetis in die mala? Ego sum protector vester, adiutor in opportunitatibus, in tribulatione. Dicite mihi, quando non affui sperantibus in me? Quando defui clamantibus ad me?

Psal. 9.
Deus non
deest afflic-
tis &
desolatis.

In Psalmo quid scriptum est,

Aaa 2 &

Psal. 33.

& quomodo legistis? *Iuxta est Dominus his, qui tribulato sunt corde, & humiles spiritu salvabit. Clamaverunt justis, & Dominus exaudivit eos, & ex omnibus tribulationibus eorum liberabit eos.*

Tribulatio signum divinæ dilectionis.

Ecce, quibus exhortor vos verbis, ut non deficiatis in tribulationibus. Magis gaudere deberetis, quod tribulamini in hoc mundo. Signum dilectionis æstimate, & vere signum est electorum meorum.

Apoc. 5.

Aperite librum signatum, foris & intus scriptum, (vetus dico & novum testamentum) legite & intelligite, quia nemo Sanctorum fuit, qui tentationibus & passionibus variis non sit examinatus, qui non sit injuriam passus, qui non fuerit in omnibus his Deo acceptior & sanctior coram hominibus effectus.

Virtus adversis clarescit.

Sancti mei in adversis proficiunt, in tribulationibus odorem innocentiae suae per patientiam ostendunt.

Gregor.

Bonus esse Abel reruit, quem malitia Cain non exerceat. Castus

stus

scus quomodo quis putatur, nisi quem carnis lascivia vincere non potuit? Pudicitiae amator ostenditur, qui cum Joseph casto juvene contra visus suadentis foeminae luctatur.

CAP. XIII. *Patientia praecipue exercenda in mortificatione propria voluntatis.*

Obediens verus etiam probatur, qui propriis voluntatibus contraire nititur. Et hic cum fidei Abraham, pro obedientiae virtute laudabitur; & benedictione caelesti replebitur, quia magis obedit voci Dei, quam voci carnis suae, quae semper propriis motibus agitatur.

De propria voluntate quid dicam? Ipsa est, quam maxime odit anima mea. Non est mihi quicquam acceptum, quod voluntate propria fuerit vitiatum. Parva & magna simul maculat bona, quemadmodum vera obedientia cuncta facit esse incorrupta.

Agat bonum aliquis ex propria voluntate, & minus erit; et-

Voluntas propria corrupta omnia.

Obedientiae pul-

chr̄a
commen-
datio.

760 DE TRIBUS

iam nonnunquam culpabile. Dimitte ex obedientia bonum, & fiet majus. Crevit enim usque ad contemptum sui, & pervenit ad Jesum filium Dei, & exemplum obedientiæ ejus.

Quam paucos ego invenio, qui hoc obedientiæ fulgent exemplo? Unusquisque quod illi bonum videtur, libenter agit, propterea sæpè errat.

Scitote filii obedientiæ, quia malum agere nunquam licet; bonum autem propter obedientiam quandoque intermittere, ad perfectum vos ducit.

Sicut enim perfecta charitas seipsam non quærit, sic vera obedientia extra videre proprium semper tendit.

Mihi obeditis, cum præpositis vestris subjacetis. Mihi vivitis, dum vos immolatis. Ego vos vivificavi, ego pro vobis occisus fui; & vos mecum vivetis, si comortui fueritis.

Mortificate filii mei, mortificate proprias voluntates, proprium videre, proprium consilium, & omne parvum & carnale desiderium.

Occi-

Occidite inimicos istos, alioquin ipsi occident vos. Erunt vobis fudes in oculis, lancea in latere, serpens in via, & ursa in semita, si non occideritis eos.

Mortificatio
proprie
voluntatis
quam
necessaria.

Non sinent vos dormire in lectulo pacificæ conscientie, & pacem auferent de corde terræ vestræ; quia isti sunt, qui conturbant Israel; hoc est, fidelem animam, Deum videre cupientem. Admonui vos. Videte igitur, quomodo caute ambuletis, quoniam dies mali sunt, & abstinete ab omni specie mala.

Ephes. s.

CAP. XIV. De exemplis Prophetarum & Martyrum, quibus docetur patientia.

Proposui vobis Patriarchas: & si parum est, adducam Prophetas, quoniam ipsi tribulationes multas experti sunt in hoc seculo nequam.

Primus dicit: *Tribulationem Psal. 114. & dolorem inveni, & nomen Domini invocavi. Tribulatio & Psal. 118. angustia invenerunt me, mandata tua non sum oblitus. Multa Psal. 33.*

tribulationes justorum, & de omnibus his liberabit eos Dominus.

Exemplo
Prophe-
tarum
patientia
in tribu-
latione
exercen-
da.

Psal. 119

Thren. 1.

Considerate tamen vim verborum, quia Propheta in seipso semper invenit laborem & dolorem: sed consilium evadendi habuit, cum ad Deum in omni pressura cordis sui clamavit. Hic iterum dixit: *Ad Dominum cum tribularer clamavi, & exaudivit me.*

Secundus dicit: *Ego plorans ploravi, & oculus meus deducens aquam; quis longe factus est à me consolator, convertens animam meam. Factus sum in derisum omni populo meo, canticum eorum tota die. Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio. Confregit ad numerum dentes meos, cibavit me cinere. Et repulsa est anima mea, oblitus sum bonorum. Et dixi, Perit finis meus, & spes mea à Domino.*

Attende verba ista, quia verba lamentationis sunt, & scripsit hæc Hieremias Propheta.

Sed consolationem suam etiam invenit, cum iterum subdit:

*Pars mea Dominus, dixit anima Thren. 2.
mea, propterea expectabo eum.
Bonus est Dominus sperantibus
in eum, anima quarenti illum,
quia non in sempiternum repel-
lit Dominus.*

*Tertius dicit: Va mihi, quia Mich. 7.
factus sum, sicut qui colligit in
autumno racemos vindemia.
Non est botrus ad comedendum,
immaturas ficus desideravit a-
nima mea. Perit sanctus de ter-
ra, & rectus in hominibus non
est.*

*Consolatur tamen seipsum,
dicens: Ego autem ad Dominum
aspiciam, & expectabo Deum
salvatorem meum, Audiet me
Deus meus. Cum sedero in tene-
bris, Dominus lux mea est. Iram
Domini portabo, quoniam pec-
cavi ei. Educet me in lucem,
videbo justitiam ejus.*

*Ecce testimonia Prophetarum,
quomodo sunt compuncta
corda eorum, & qualiter in Deo
sunt consolati spiritus ipsorum.*

*Patientiam Job etiam noscitis.
Magnum utique patientiæ spe-
culum, datum omnibus servis*

meis in solatium. Alias quoque Sanctorum passiones, persecutiones, & tentationes non ignoratis.

Item exemplo
Ss. Martyrum.

Hi namque omnes, & maxime sancti Martyres, gravioribus sunt probati suppliciiis, & per patientiam sunt persecutorum suorum facti victores.

2. Tim. 2.

Nonne si bene perpenditis, nemo dignus erit coronari, qui non legitime videtur certare? Et enim in certamine probatur bonus miles. Deponite certamina tentationum & conflictus tribulationum, & nulla erit victoria. Et si nulla victoria, recte nulli debetur mercedis corona.

Iacobi 1.

Dicit ergo S. Iacobus Apostolus: *Omne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes varias incideritis.*

1. Petr. 3.

Et S. Petrus: *Si quid patimini propter iustitiam, beati.*

Phil. 1.

Et Paulus: *Quia vobis donatum est in Christo, ut non solum in eum credatis, sed pro illo patiamini.*

Tu quoque horum admonitus exemplis & doctrinis, omni tempore patientiam in corde serva;

TABERNACULIS. 765
serua; & in omni tribulatione &
angustia te ipsum mihi resigna.

Quis tibi nocere poterit, si *1. Petr. 3.*
bonus æmulator virtutis fueris?
Ecce omnes gemitus tui nume-
rati sunt; & tam paruum nihil pa-
teris, pro quo non coronaberis.

In tribulatione positus, me-
mento, quod hæc est via Sancto-
rum, per quam transitur ad reg-
na coelorum.

CAP. XV. *Commendatur Pa-
tientia consideratione uti-
litatis, laboris momen-
tanei, & mercedis
æterna.*

CONSOLARE etiam te ipsum,
quia Christo Jesu Domino
tuo in hoc assimilaris, & gratias
age, si modicum illi retribuere
possis.

Dico tibi, quoniam majoris *Majoris*
meriti est adversa pati, quàm *meriti est*
bona operari. *mala pa-*

Quàm plurimos servos ego vi-
deor habere, sed parum possunt
sustinere. Modica tribulatione
franguntur, pauca contumelia

*ti, quam
bona o-
perari.*

irritantur, levi occasione scandali-
zantur, cito de illata injuria
conqueruntur, multa argumenta
cogitant, quando arguuntur.
Non est ista via bona, sed mihi
& omnibus Sanctis dissimilis
valde.

**Pacem
patientia
parit.**

Iacobi 5.

Quidam etiam dicunt, quia
parvam pacem habent; & ego
dico, quod ideo pacem non ha-
betis, quia patientiam non serva-
tis. Ideo pacem non habetis, quia
propriarii estis, quia carnales
estis, & secundum hominem am-
bulatis. Unde bella & lites in
vobis, nisi ex concupiscentiis ve-
stris?

Joan. 14.

Pacem in presenti vita non
invenietis, nisi in patientia ve-
stra. Quanto quis patientior fue-
rit, tanto majori pace perfruetur.

Joan. 14.

Pacem meam do vobis, non
quomodo mundus dat. Pax mea
in patientia multa; in malorum
tolerantia, in contemptu secula-
rium gaudiorum. Qui enim vo-
luerit esse amicus Dei, sic oportet
eum facere.

Matth. 10

*Non veni mittere pacem in
terram, sed gladium. Pax in terra
gru*

erithominibus bonæ voluntatis; *Luca I.*
 quia non est pax impiis, dicit *Isaia 48.*
Dominus.

Habe pacem in Deo, & non
 cum mundo; pacem non cum vi-
 tiis & concupiscentiis vestris,
 sed pacem contra vitia pugnan-
 do fortiter. Hæc est bona & san-
 cta pax, & acceptabilis mihi.

2. Memento etiam in tribula- **Labor**
 tione tua, quia omnis labor & **brevis,**
 dolor finietur brevi tempore, sed **merces**
 merces erit æterna & copiosa a- **perpetua.**
 pud me in cœlis.

Rursum attende de damna- **Pœnæ æ-**
 tione multorum, quanta erunt **ternæ**
 cruciamenta eorum. Si tam pa- **gravitas.**
 rum modò vales sustinere, quid
 fiet de inextinguibili pœna in-
 fernali?

Infer digitum tuum in flam-
 mam ignis, & forsitan vix tolera-
 re sufficis. Quid ergo erit, si to-
 tum corpus mittatur in gehem-
 nam ignis?

Noli proinde timere eum, qui
 occidit carnem, nec indigneris
 ei, qui flagellat miserum corpus;
 sed time eum, qui postquam oc-
 ciderit, potestatem habet & cor-
 pus

pus & animam perdere in gehennam.

Istud dico time, istud pondera, istud frequenter cogita; & videbis quod nihil est omnis tribulatio tua.

In omnibus igitur mundi prefuris, his verbis consolaberis: *Pacobi 5.* *Pariens esto usque ad adventum Domini, quia finis omnium mox appropinquabit. Transit omnis mundus & concupiscentia ejus.* *1. Ioan. 2.* Qui etiam nihil amat in mundo, levius adversa tolerat.

Pii à
mundo
alieni;

3 Decipiuntur omnes amatores ejus in nihilo confidentes. Sancti verò homines ad æterna præmia anhelant, & exire de mundo citius concupiscunt.

Nil in eo habere volunt, sed thesaurum in cælo sibi reconducunt. Adversa tamen multa sustinent, sed patientiæ armis se defendunt.

Sæpè carere adversitatibus & tribulationibus mallent, sed tamen in omnibus his se manibus meis commendant; dicentes: *Pater fiat voluntas tua. Pater non sicut ego volo, sed sicut tu vis.*

In adversis divinæ voluntati se submitunt.

Luca 22.

¶

Omnia quacunque voluit Do- *Psal. 134.*
 minus, fecit in caelo & in terra,
 in mari & in omnibus abyssis: &
 ideo nemini contingit adversitas
 sine mea permissione & justa or-
 dinatione.

S. Domine, tu omnia nosti; tu
 scis quid expediat mihi. Ecce
 servus tuus sum ego, fiat mihi se-
 cundum verbum tuum.

Omnia judicia tua vera sunt
 & recta; hunc humilias, & hunc
 exaltas, quia in manu tua sunt om- *Psal. 118.*
 nes fines terræ. *Iustus es Domi-*
ne, & rectum iudicium tuum:
Fidelis es & sanctus in omnibus
operibus tuis: In voluntate tua *Psal. 144.*
cuncta sunt posita, & non est, *Esth. 1.*
qui possit resistere tibi. Tu enim
 fecisti caelum & terram, mare &
 omnia, quæ cœli ambitu conti-
 nentur.

Dominus univerforum tu es; *Ibid.*
 propterea in manus tuas com-
 mendo spiritum meum, quia re-
 demptor meus tu es.

Liberator meus ab inimicis
 meis iracundis, passionibus, & *Psal. 118.*
 vitiis meis; susceptor in tribu-
 lationibus, consolator in angu-
 stiis

stis multis, quæ circumdederunt
me nimis. Domine patientia mihi
necessaria est, patientia defen-
satrix mea.

Dixi *Patientia*, soror mea est:
Paupertati, amica mea: *Humili-*
tati, domina mea & mater mea.

Vos estis omnes dilectæ Do-
mino, & verbis oris ejus benedi-
ctæ. Utinam mihi & omnibus ser-
vis ejus tam gratæ & jucundæ,
quemadmodum illi acceptæ.

Obsecro semel & iterum, ut
permaneatis nobiscum usque in
finem vitæ nostræ; quia securi ad
Dominum veniemus, si vobis-
cum permanferimus.

